

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Bisselii, è Societate Jesu, De Pestiferis Peccatorum Mortalium Fructibus Exempla Tragica

Bissel, Johannes

Dilingæ, 1679

II. Idem Protasius, &, Daifachius.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52326](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52326)

*Pestiferorum Peccati Mortalis
Fructuum,*

EXEMPLUM TRAGICUM II.

IDEM PROTASIVS,
ET, PAVLVS DAI-
FACHIVS.

*De Protasii ulterioribus, quorum accusatus est,
Criminibus: deque Pauli Daifachii Fraudibus, &
Avaritia: necnon de utriusque Supplicio, ac
Temporali Interitu.*

Dictum 26. Die Februarij, seu Dominica I.
Quadragesimæ, Vesperis.

I. VLI Charitatis vestræ, in me
pariter intenti, non videntur mi-
hi nunc *Oculis* tantum esse, sed *Ora*
quoque ac *Linguae*: nec *aspicere*
solum & *intueri*, sed *insuper* &
loqui, rogaréque ex me, verbis
hisce, vel horum similibus; *Cum* *audiustertius* *di-*
cere sis *exorsus*, De Peccatorum Mortalium Pestife-
ris Fructibus, *addideris*que *initium* te *facturum*, à
Pœnis MORTIS TEMPORALIS, per Sæcula-
re brachium *infiectis*: *audivimus* nos (& *avidè* *qui-*
dem, *attentè*que) *nôn* *minùs* *Insignes* *Virtutes* ac
Laudes, PROTASII, Arimanorum Regis seu
Principis, quàm *Gravissima* *Senectutis* ipsius *Pecca-*
ta Mortalia, de *Oneraria* *Lusitanicâ* *expugnata*, de-
que *legitima* filii ejus *Michaëlis* *uxore*, in *aliam* e-

C 4 ànque
Protasius & Daifachius,

amque adulteram, commutatâ. Sed P O E N A non audivimus. Oblitus es? an delusisti nos? & hi anti vel maximè ore nos omnes præstolantes, dimissisti vacuos, ac pendentés? Non ita, dilectissimi non ita. Pro die illo feriæ Sextæ seu Divi Matthiæ quo *Protasium* audistis, Sol occubuit; & Nox in processu vestro nobis omnibus ingruit. Sed, heus vobis nondum ideò *Dierum* etiam (ut dici solet) *Omnium Vespera processerat.* Deus & *Hodie* diem nobis largitus alium: & hoc vos Die, quantum illius adhuc superest, audietis & reliquum. P R O T A S I I videlicet *Peccatorum Mortalium*, tragicâ dignâ lamentatione, *Pœnas.* nec P R O T A S I I solius sed & alterius cuiusdam *Peccatoris* horrendum *Supplicium*, ex participatione criminum *Protasianorum* mutuâ connexâque. Præbete igitur, vel nuper, sic *Hodie* quoque, vosmetiplos attentos mihi; devotôsque Vindici Scelerum, Divinæ Majestati. Cursus autem Narrationis ulterior, iste est

II. Ecce, charissimi: Parratis *gravibus* illis *Diaboli Delictis*, quibus Iaponiæ Tyranno sese vendidit, & unice approbavit, *Protasius*; dubitare nullo modo cœpit: quin, tanquam *Affinis* jam Monarchæ sui, confecturus esset, & impetraturus Omnium quæcunque modò animo concepisset, aut concupisceret. Nec Diabolus illius incitationi defuit qui jam pridem illum, ceu *Potentia latioris cupidum*, *Duxerat* (ut in hodierno est Evangelio, Matthæi 4. à versu, 8.) *in Montem Cogitationum ambitiosarum excelsum valde; & ostendit ei Omnia Regna Iaponiæ Sexaginta Sex, & Gloriam eorum & dixit ei; Elige, quod vis. Hoc tibi dabo, si cecideris in Terram, & in præcipitia peccati mortalis, adoraveris me, Et Protasius* elegit sibi *Regnum Egecum*

Protasius, & Daifachius.

cujus (uti nuper dixi) partem quandam non contemnendam, à majoribus ejus possessam, per Violentiam alienam, ac tyrannicam distribuendi libidinem *Taicósama* Imperatoris, amiserat: & quam tunc temporis (A.) obtinebat *Canziendónus*, Tyrannus etiam ipse, Christianorúmque carnifex atrocissimus. (B.)

III. Ad hujus igitur Regni Partem illam (aut etiam eâ plus) recuperandam obtinendamque; summátimque ad *Potentiam* suam *terrenam* modis omnibus dilatandam; primùm quidem *Grandia* illa *Peccata*, quæ dixi *Mortifera*, admisit; ut hâc viâ Iaponiæ sibi Monarcham conciliaret adiutorem ac Restitutorem: prætextu, palliôque, Peccatorum Specioso; Si ditionem *Figenam* recuperaret, *Se Subditis illius Omnibus, ad Christum ex Idolomania perductis, Conversionis tot millium Bono, sua Mala perperrata facilius compensaturum.* Sed *Sapientia* hæc erat *Pseudopolitica*; *Sapientia* (ut Divus Jacobus ait, capite tertio, versu 15.) *non de Sursum descendens, sed ex inferis, sed terrena, animalis, Diabolica.* *Sapientia* eorum, qui apud Divinum Paulum clamant (ad Romanos tertio, versu 8.) *Faciamus Mala, ut veniant bona!* *Sapientia* denique illorum, qui triticeum campum aliquem multorum milliarium, equis conculcant & pedibus evastant: ut, posteaquam diu laboriosèque cultæ ac speciosæ Segetis jam planè nihil superest, tunc *Zizania* eradicent. Id quod (ut loco suo audiemus) regnis his, *Arimano* & *Figeno* postmodum evénit. Hoc primum igitur, ac vitiosum præposterúmque augendæ *Potentia* Instrumentum perperam *Protasius* arripuit.

IV. Deinde, propter hæc inconcessa, *Protasius* idem, medium quoddam aliud infœlix & impro-

C 5

Protasius, & Daifachius. sperum

Sperum, (atque istud quidem Improvidus insciens-
que malitiæ & periculi latentis) arripuit; quo de-
inde, permittente æquissimo Numine, penitus est
in foveam prolapsus & exitium: quoniam sic
promeritus erat. Nam (ut Divus ait Gregorius
Magnus) *Prioris Peccati meritò, Subsequentium*
(Peccatorum) *fovea tegitur; ut, qui malum Sciens*
perpetrat, iustè deinceps in alia, etiam Nesciens, ca-
dat. (C.) Istud autem *Infelix improspèrumque* (quod
dixi) *Medium augenda Potentia ac Ditionis*, fuit in
aula Daifusamæ Imperatoris Surunganâ, Secretarii
quidam, *PAVLVS* nomine, cognomento *DAI-*
FACHIVS, vir genere nobilis, ex Quanto regno
oriundus, & cum uxore domoque suâ Christianus.
Hic Advocatum aliquamdiu Caussidicumque fo-
rensem egerat: donec, ob industriam, ad altiori
sensum, ipsamque adeò in Regiam, promotus, ascen-
dit. Habebat autem annis aliquam multis *Paul-*
lus iste Boni Viri, Probi que Christiani, consentientem
apud Fideles laudem ac famam. Quin etiam in
Annis Patris Matthæi Courosii scriptum reperio;
Eum nominatum *Christianum Optimum: quique,*
ubicunque rebus Patrum & Christianismi commodari
posset, industriam suam desiderari nunquam sit pas-
sus, (D.) Sed, proh dolor! ubi *Honores* aliquan-
do (quod rarò fit) non *mutant mores*, ibi *Muner-*
Sapientum Oculos excacant, & mutant verba Iustit-
rum. (E.) Erat ex Japoniæ Summis magnatibus
in eadem aula, *Daifusama* Imperatoris familiarissi-
mus, intimèque charus, quidam Ethnicus (sed Chri-
stianis tamen benevolentissimus) *Conzuquedonus*
nomine (F.): pènes quem erat altissimorum quo-
rumque Monarchiæ negotiorum cura; Daifusamæ
arcanorum Sinus & gremium; ac Regnorum (ut

Protasius, & Daifachus.

in Japone sæpe fit) vacantium Distributio, pro cuiusque promeritis. *Conzuquedonus* hic sibi *Dai-fachium* fecerat à Secretis; interque familiares & Amicos primi censûs adscripserat. Idem ipse *Dai-fachius*, & *Protasio*, *Arimanorum Principi*, jam dudum notissimus evaserat. In hunc ergò *Protasius* animum suum omnem, atque cogitationes defixit; literis creberrimis, & assiduis (tam pro eo, quàm pro iis, qui sibi in Regia *Daisasama* demerendi erant) largitionum ac munerum missitationibus, ejus industriam sibi benevolentiamque emeratus: eâ mente, consilioque: ut, *Canzviendono* illo (quæ dixi supra) Regni *Figenfis* incubitore infessoréque, de Parte illa, quam *Protasius* ambibat, detruso, Ipse (*Arimæ* Princeps) in possessionem restitueretur: idque *Conzuquedoni*; Magnatis illius aulici, apud Imperatorem suffragio atque annisu. *Paulus Daifachius* (ut vir astutus, & cupidus) accipiebat omnia, promittebat cuncta, faciebat N I H I L, aut certè haud ità multum; quoad plura semper ac plura acciperet.

V. Dictu expertúque luctuosissimum est, quòd in Aulis nonnullis, & apud Officiales quosdam, (etiam apud eos, qui Probi videri volunt) nemo quidquam Sine Muneribus & Corruptelis impetrare queat. Sæpe, ubi aliud non suppetit, Uxor est, aut Filia, commodanda, turpem ad usuram. Clamo non ego: Clamat divinus *Isaias* (G.); *Omnes munera diligunt.* & qui *Omnes? Principes tui* (de temporis sui *Jerosolymitanis* Proceribus quiritatur) *Infideles; Socii Eorum: sequuntur Retributiones.* Nec tamen Summi tantùm, & Consiliarii, & Præfides, & Assessores nobiles, & Secretarii, Syndicique, sed planè (quòd & *Joannes Pauli* pridem, ac fuscè, Tra-

étatu

Protasius, & Daifachius.

ctatu de Judiciis, Judicibus, ac Notariis Advocatisque, conquestus est: & alii Scriptores plures, cum Fatuorum Navicula, singillatim annotaverunt) ii quoque, quorum Sanguis, & vita, & Succus omnis est fuitque semper, Atramentum & sepia: qui, multis in locis, paulatim etiam in his, quæ officii debiti que sui sunt, Præstare indigentibus, & stipendiatis, operariisque, Nihil omnino Gratis volunt; non Sæcularibus, non Ecclesiasticis, & Religiosis: sed conventi, continuò manum aspiciunt, Utrùm incurva sit & delinimentum aliquod sive donum gestet? aut Pallium intuentur & axillam; num sub illa *Phryxus* aliquis *Aries*, aut *Vellus Aureum* apportetur? Et si quidem *afferri* videant *aliquid*, Gratus hospes, Gratissimus adventus, blandissima allocutio est. Si *Nihil*; *Busiridis* (ut in proverbio est) *Inhospitatis*, & *vultus Titanicus*, distringitur. *Nemo domi est*. Jam aliis impensa est omnis, & effusa, gratia. *Benedictionem omnem* illorum, *abstulit Jacob*: isti villosa *Esau nulla*, ne de *rore* quidem *Cæli*, reservata est. (H.) Quid multis? Dispensant Favores, officia, Salaria, Censuræ, stipendia, profanis, dissolutionibus, sui similibus, minùs interdum indigentibus, sed, *unitoribus*; & negligunt interim egentiores, Orphanos, pupillos, viduas, Deo Sacros. *CVR DAMNEM?* (inquit). *Anno toto, non saltem Xenio* me *dignantur uno, vel Strenâ, vel invitatione ad Convivium, & similibus*. Esto! sit hoc verum! Quid autem hoc ad te? Fac tu, quod tuus tibi Princeps, quod Deus, quod Jus, mandavit. Ut officium tuum faceres, & *Suum Cuique redderes*, tibi mandatum est. ut alii te muneribus, strenis, Xeniiis, conviviis, sibi conciliarent, hoc tibi mandatum non est. Fac tu, quod tibi præceptum est: & omitte, quod Præceptum non

Protasius, & Daifachius.

non est, neque tibi, neque, illis; sed potius interd-
ctum. Hoc, quod dico, vident tectiores aliqui mune-
rum amatores, Rectè consonèque rationi dici, Ideò-
que Munera ipsi à nullo facile accipiunt: sed Offe-
rentem, ac mentionem Unguentorum metallicorum
incoram ingerentem, pudibundi exhorrescunt, tan-
quam *aspidem & basiliscum*. & *Deus avertat* (aiunt)
ne faciam hoc tam grande nefas! Interim tamen, ur-
genti rursus & instanti, dicunt in abitu; *Mibi Nihil!*
permittunt tamen, per manus alienas ad se Honora-
rium tale, quasi per Pseudóthyron (ut ait in Verrina
quadam Romanus Demosthenes) obliquis viis
intrare. *Exiguum* (ajunt) *aliquid!* Et, quid illud
Exigui? Torques, aut monile, vel Armilla; si Di-
ves sit, & ex Optimatibus, Sollicitator talis favoris
pretiosi. Vel, si mediocris fortunæ; Generosi vini
Dolium; si Civis, Panni melioris, aut bylli, volu-
men; si aurifex, Annulus; si pellio (quod & pro-
verbia jam habent antiqua) *pellicium novum*, in
quo Diebus festis Juno sua pompam trahat. Et hoc
quidem, *Accipientibus Exiguum est: Largienti verò,*
plus nimio magnum ac Multum. Hoc sic fieri, testa-
ri complurium, hóc cœno largitionum sordidata,
Conscientia posset: & *Experti lamentantur Roberti.*

VI. Ex hoc igitur *Muneripetarum* censu fuit &
Paulus ille *Daifachius*: qui tamen nihilosecius, e-
tiam post plurima sibi dono missa, menses in com-
plures Principem *Protasium* distulit: ac vix ali-
quando tandem *Apographum* (ut ajebat) ei misit
Imperatorii Diplomatis; quo Regni Figensis amissa
pars ei rescribatur, sicut petierat: falsò tamen
& commentitiè; sicut hodièque crebrò fit, ut falsæ
adulterinæque Bullæ Pontificiæ Dispensationum
pro Matrimoniis; Patentes Sæcularium Princi-
pum;

Protasius, & Daifachius,

pum; *Polita* (ut vocant) Gubernatorum, & belliductorum, obtrudantur ad mercatum ac pretium; non ad commissionem, ac verum. Notavit hoc etiam *Protasius* tandem; cum Autographum Principale, seu Imperatorium, sæpe sæpius petitum, à Paulo tamen nunquam transmitteretur. Ac Paulus quidem, culpam universam trajecit in Daifusamam Imperatorem (& fuere, qui crederent, Sic vera se rem habuisse) Eum, caussatus, tanquam Senem Inconstantem & variabilem, mutasse primam de restitutione Figensis regni, Sententiam. resultans autem illius caussam fuisse, Sáfyoium, Gubernatorem Nangasaquianum. (*l.*) Id, quod alioquin à Viri illius moribus haud abhorrebat. nam & altissimus erat Sáfyoius, in eorum machinandis exitiis, quos ipse oderat, aut quibus invidebat (eorum more, qui ex Humillimo subvehuntur in Altum. Faber enim ferrarius olim fuerat, operâ postea Sororis apud Daifusamam promotus ad celsissimas Dignitates) & Christiani præterea nominis semper fuerat, ac persistebat, inimicissimus. denique privatim Protasio, Arimanorum Principi, perinfectus. Et hæc talia à Paulo Daifachio nominatim singillatimque perscribebantur Protasio. Unde paulatim Inimicitia inter Protasium, ac Sáfyoium, internecina sunt ortæ; qui antehac tamen inter se concordissimi sunt esse visi; in primis autem ex eo quod Sáfyoius ante sesquicentium, in evertenda Lusitanorum Oneraria, Protasium, ejus Oppugnatorem, ope nefaria adjutasset. Præclari nimirum hi FRVCTVS sunt pravaram Societatum! ut, Numinis justo permittente consilio furoréque, tantò postea dissideant, quantò arctius antea conglutinati fuerant; sicut scriptum est, Judicium nono-

Protasius, & Daifachius.

versu 23. Misit Dominus Spiritum pessimum inter Abimelech & habitatores Sichem; qui ceperunt eum detestari (quem prius adjutârant).

VII. Ne multis autem Charitatem Vestram, circa Protasium & Daifachium, suspensam teneam: Re, & negotio, ab Novembri anni millesimi, sexcentissimi Decimi, ad Martium usque anni millesimi Sexcentissimi Duodecimi extractâ; constituit tandem Protasius, ipse per sese in rem præsentem venire: assumptoque proinde Filio quoque suo Michaële cum Fima, illegitimâ Filii uxore, nec non Justa, conjugæ propriâ, in urbem Surungam, imperatoris Daifusamæ (sicut sæpe dictum est) Sedem, iter intendit. Quæ profectio, incidit in anni millesimi sexcentissimi Duodecimi *Quadragesima* initium: cum (divino tangente digito Pectus ipsius, in criminibus iis, quæ commemoravi, satis jam diu obduratum (Protasius per Confessionem sollicitam, in ipso profectiois apparatu, vitam prius omnem antea-ctam, non sine lachrymis, expiâisset. (K.) Sed videlicet (quod principio monui); *condonatâ nonnunquam Ob Pœnitentiam & Exomologésin culpâ, non idè confestim Omnis quoque Pœna condonatur.* quod in Protasio hoc manifestum evadet: qui, longum ingressus iter, Fuscimi tamen postea substitit, urbe, itineris ferè mediâ: *Filiûmque, & Fimen* ad alteram, præmittit Surungam, ad agendum cum Paulo Daifachio, super pendente illo negotio. Daifachius convenitur ab eis; superque Figensis Controversiæ causâ, Patris ac Soceri nomine, interpellatur. Dissimulante verò Paulo, cum urgeretur; *Vbi fides? ubi pollicitorum effectus?* cardo verti cœpit & immutari: negare Paulus, ac pernegare, quidquam unquam promissum. (L.) Confutatur tamen

Protasius, & Daifachius,

tamen & convincitur, ex *Apographo* illo, (de quo dictum est.) Ille adhuc impudenter negat, suum esse, suave manu. Perfertur ergo res ad *Conzuquedonum*, aulae Imperatoriae supremum Praefectum illum, cui à Secretis erat *Daifachus*. sed hic coram eo rursus eadem negat omnia, quae modò, *Michaële* & *Fime* urgentibus, negaverat. *Conzuquedonus* auditis utrimque alterorum adversus alteros querelis; in re tam perplexa, quid ageret, sollicitudinem non exiguam concepit. Veritúsque, ne ipse tandem Secretario suo cooperatus crederetur, in eo, cujus scientiam conscientiamque penitus nullam antehac habuerat; ad Imperatorem *Daifusmam*, unà cum *Michaële*, ingreditur; omniaque, in gestis erant, ordine memorat. Simul, occasione tam opportunâ, privatim *Michaël*, ac *Fima* pellet multis criminationibus *Protasium* apud *Daifusmam* incessunt accusantque: tum aliis de causis domesticis; tum, quòd illis *Protasti* Senechtibus, eo mortuo vel amoto, ditionum illius possessionem adire. Videlicet, hic *Fructus* erat, copulati ab *Arimano Dynasta* scelesti illius thalami hic Exitus, malè educati, nimioque plus indulgenter habiti, Filii: cui similem sobolem & vos, auditores, expectate; quicumque ex vobis, Liberis vestris omnia conceditis ad libitum, & ad quae vis eorum perperam acta dictave connivetis. Ex quibus proinde, quid fiet tandem? *Progenies* & *Genimina Viperarum!* (*M.*) fuisset olim parentibus, ventrem, & vitam, cum exitio fortasse sempiterno, disruptura.

VIII. Sed hæc quidem in hunc modum tunc gesta sunt. Secundum quæ, *Daifachus* in carcerem

Protasius, & Daifachus.

rem, & custodiam compingitur. *Protasius* autem, qui cum Coniuge sua *Iusta* *Fuscini* tantisper substiterat, imperatu *Daisusama* dicendam ad causam evocatur. Res omnis Senatui Regio *Surungano* committitur: Colliduntur inter se coram, *Paulus* ac *Protasius*. *Paulus*, adhuc (ut coeperat) negare persistentem, illius ipsiusmet, Epistolis & irrefutabili manu, chirographoque, *Protasius* redarguit & convincit. Simul quoque Senatuum regium, de diuturnitate ac multitudine largitionum in *Paulum* effusarum, edocet. Quibus omnibus irritatus exasperatusque *Paulus*, postquam everfam videt causam suam, vicissim in *Protasium* inimicius acriusque insurgit: illius arcana varia prodit ac reteggit: nominatim autem, compactam ab utroque ipsorum *Safyoio*, *Gubernatori Nangafaguiava*, necem & insidias lethales: qui *Safyoius* (sic attemperante rem, Numinis justo dispositu) tunc eo ipsorum ac temporis articulo, inter Iudices *Pauli*, & *Protasii* sedebat; & hæc omnia cum ingenti stupore consternationeque audiebat. Ad Summam! Mutua est, & multa, alterius in alterum ardens, acculatio; ac, sicut per *Isaiam* scriptum est (N.) *Vnusquisque Carnem brachii sui devorabat; Manasses Ephraim, & Ephraim Manassen: simul ipsi contra Iudam*; hoc est, In grande damnum atque contumeliam electi populi *Christianorum*, & *Ecclesiæ Japonicæ*. Porro, omnis hæc altercatio, mutæque duorum Accusationes, absente *Daisusama*, coram Regii Senatûs confessu editæ, deferuntur tandem à Concilio ad *Daisusamam* monarcham. Is, graviter admodum excandescens, oblatâ nunc sibi tam optatâ occasione, *Duorum* à flagitio, totam in Religionem indignandi argumentandique, cœpit

D

non

Protasius, & Daifachius.

non semel exclamare furibundè ! Inter cætera verò ; *Videte, Videte*, inquit, *Christianos!* animas vertite, Iudices, & tangite manibus, *Quidnam sit in nova hac & transmarina Secta, Boni? cum profecto tam Scelesti deprehensa sint illius Suprema Divina Capita, Regiminis atque Fori, in Iaponia! Secta, de fraudiumque magistrâ, possessionum alienarum affectatrice; cuique nulla sit alia par Superstitio, terrarum in orbe, machinationibus, insidiis, astu, impetrate!* (O.) Breviter! *Protasio & Paulo Daifachius* ad diem Aprilis vicesimum, hoc est, illius anni *Parascæven Christianam, Damnationis Sententia, decretorio Imperatoris mandato, denuntiatur.* (*P. Protasio* quidem, tanquam alieni Regni (*Figenis* alienæque Vitæ (*Safyoianæ*) improbo & infideli appetitori, ut intrâ biduum regno suo terrisque conditionibus majorum suorum dejectus, in exilium irrevocabile extrudatur: *Paulo* verò, ceu rapacis Munerum acceptatori, Impostori, & Falsario; ut postridie, unâ cum uxore (fortasse, ceu munerum acceptorum consciâ vel particeps) supplicio publico moriatur.

IX. Ad utriusque fatalis Sententiæ celerem executionem, in urbe *Surunganâ*, proceditur. Illecescit postridianus dies, qui *Sabbati Sancti* erat, seu *Paschatis Pervigilium*; Aprilis mensis, primus ac vicesimus! Venitur ad *Paulum Daifachium* in custodiam, non à Carnificibus solùm, sed & à veteribus amicis Idololâtris. Suadeturei, Ventrem ut sibi, generosiorum Japonum more, cultro vel sic dissecet, ad ignominiam Supplicii publici tam gravem, & ad pœnam longè atrocissimam, præoccupandam. Sed *Paulus*, negat; Se, ceu Christianum, id facere vel velle, vel posse. In eâque sententiâ

persistit

Protasius, & Daifachius.

perstitit; Omnes illas seu pœnas, seu publicas ignominias, ob Peccatâ se sua promeritum, passus ac protestatus: ideòque Divinâ eâs à manu, sicut fas esset, acceptaturum. Cùm verbis his, & animo sic comparato, Paulus educitur carcere: circumraptatur, ingenti cum ignominia, per urbis Surungæ vias ac plateas omnes celebriores. Ad palum deinde, seu Columnam, loco Suppliciorum sueto, deligatur. Ei juxta colliganda jungendâque & uxor Pauli (quod Imperatoria pridie Sententia jusserat indici) fuerat. Verùm, tum ipsius mariti, pro ea, contestationibus, de Innocentia ejus, in toto illo negotio; tum Imperatoriæ cujusdam Pellicis interventu precibusque, vitâ mulieri, sed eâ tamen conditione, permittitur: ut maritali Supplicio coràm interfit, & illius ad finem usque Spectatrix assistat. Rogus deinceps circa Paulum exstruitur, ad passus quaqua versum Tres: a cenditur, torretur reus, cruciatur, uritur, ad Horas aliquot. Ipse cùm Peccatorum ingenti publicâque pœnitudine, fortissimè perstat in flamma, præsentissimo sibi semper animo. Uxor autem, ad stare viri Supplicio coacta, cohortationibus eum assiduis ad patientiam, Constantiam, Contritionem, & Spem Divinæ misericordiæ, firmabat: donec extinctus tandem, in cineres ac favillas desedit.

X. De Salute illius spem bonam Scriptores vulgò concipiunt. Ceterùm, expectavit quidem Animam Pauli hujus, jam olim, Diabolus: quando is in Regno Quanto, ad annum Salutis millesimum Sexcentimum sextum (host est, Sexennio, ante mortem Daifachii) more sibi familiari, per omnem Japonis Insulam, ingressus Vulpeculam, penetravit in thalamum Pauli Daifachii, nocturnis horis; &

D 2

arti-

Protasius, & Daifachius.

articulata voce locutus ex ore bestiae, bis eum nominatim evocavit, *Daifachi! Daifachi!* in clamando. Sed, post multam Cubiculo toto saltationem, suique petulantem circumvolutionem, *Vulpem* tandem illa (ex qua locutus *Sathanas* fuerat) in fucinum sacri Reliquiarii, (è lecticâ tunc pendetis) implicita, tanquam in Laqueo hæsit: cumque explicare se non posset; à surgente *Paulo* deprehensa, interfectaque est. Quæ sic gesta esse, velut memoravi; posteritati tradidit *Ioannes Rodericus Giramus*, in Annis anni millesimi sexcentesimo Sexti Japonicis. (Q.) Videri potest hoc, indicium fuisse quoddam ac signum; *Daifachium* hunc (quod *Optimus* tunc *Christianus*, audiebat) aliquando fore quidem *Partem Vulpium*, ut *Psalmus* loquitur. Sexagesimus secundus, undecimo versu (quod senè sunt Omnes, qui, per corruptelas Juris ac Justitiæ, *vulpinantur*, sive rubro sint illi, sive gilvo, sive à nigro, capillo barbitiove) & *Vulpem Tartaream* eum quidem, ceu *Pradam* sibi tunc temporis debitam, esse citaturam: sed eum tamen, in victæ Fidei Contritionisque potentissimis viribus, evasurum unguis illius ac dentes; & *Diaboli* tandem *Vitæ* rem futurum. Interim tamen, *Assatus Paulus* hic publicèque *Facis* in morem *accensus*, & in cinerem radactus est; eo ipso die, quo per omnem latè Ecclesiam *Benedictio* celebratur *Ignis*, & antiquo celebratur ritu, **LVMEN CHRISTI**. Quo die sine controversia, cum ingenti mentis luctu sentisset ac recensuit secum *Daifachius*, *Pestiferum Peccatorum Mortalium Fructum*, & intestinum in visceribus Delicti Tormentum: quàmque *Amarum* esset *Reliquisse se Dominum Deum Suum*; quod deplorari *Jeremias*. (R.) præcepit. Sed inter hæc

Protasius, & Daifachius.

hæc, PROTASIUS noster, ubi, vel quid rerum agebat?

XI. Sicut Decretum à Tyranno *Daifusâma*, Affine illò *Protasiano*, fuerat, cujus *Arundini* Ægyptiæ miser Protasius *innixus*, *manum suam perforârat*: itâ, sententiam nullo mitigante, Rex olim, ac postea Princeps saltem (conspiciuus & potens) in exiliũ eicitur: idque, unâ cum *IUSTA* sua, tametsi nõn in ea minùs caussa, quàm in aliis omnibus, prorsus innocentissimâ: nec permittuntur Principi huic *Matrona*, nisi pauculæ aliquot, è *Gynæceo* veteri matronæ virginésque pedisequæ. *Protasio* verò, tanto nuper *Duci*, tótque ditionum Domino, Famuli, de tot millibus, ac legionibus, non nisi *Quinque* supra *Triginta*. Regnum autem *Arima*, Provinciâque *Tacacua*, & siquid aliud olim *Protasii* fuerat, ab Imperatore *Daifusâma* (qui hoc ipsum & unum jam diu quæsierat, ut perficeret) in gratiam *FIMÆ*, proneptis suæ, traduntur *Michaëli*, Protasii Filio, *Fimês adultero*: eâ conditione tamen, ut continuò *CHRISTVM* eiuret; ad idemque *Subditos ditionum suarum omnes serid compellat*. Quorum alterum, infelicissimus hic confestim exsecutus est, *Idololatra* factus, (qui tamen ab ortu statim, & utero materno, Baptisum Christianum acceperat) *Michaëlisque* sanctissimo abjecto nomine, *Sayemondónus* deinceps, Japonum pagano vocabulo, voluit appellari. (S.) Alterum autem, de subditis suis Omnibus à Christo abstrahendis, nec in hodiernum quidem diem (si tamen in vivis adhuc est, quem *Septuaginta & unius anni Senecionem* oportet esse) perficere valuit: tametsi gladio, Suorum multos, jugulârit; flammis vivos assârit; tormentis exquisitissimis dilacerârit; Cru-

D 3

ces,

Protasius, & Daifachus.

ces, altaria, Sacella, templa, Collegia, Seminaria, funditus everterit; Societatis Patres ejecerit, nullumque non lapidem moverit, ad *Christianitatem* omnem (in qua tamen educatus ab infantia fuerat) stirpitus excindendam; ad eum finem (nequando ab aliquo alio, *Protasiana* stirpis successore restituta Divina possent) *Duobus* insuper, è *Domina* susceptis, *Protasii* Patris sui *Filiolis*, fraterculis suis, paullo post nocte quadam in somno lectoque tyrannicè jugulatis. O, *Pestiferi* & hinc *Peccatorum Mortalium fructus!* ô, *Amara* Dulcissimi Domini, verique *Dei*, *Derelictio!*

XII. Ibat autem *Protasius* (ut, relicto jam filio *Michaële* sceleribus suis, in Patre morem solo) ibat in exilium ac locum, dierum trium intervallo *Surungâ*, regiâ urbe, dissitum, locum horridum & squalentem; & ibat quidem ipso Sanctissimi *Paschatis* *Dominico die*, quo omnis alibi *Christianitas* in summa Spiritus vivebat & incedebat lætitiâ, qui dies fuit *Aprilis* vicesimus secundus: *Vernus* aliis, & amœnus, & floridus, &, uno verbo, *Paschalis*; *Hybernus* autem ipsi, tristissimus, nubilus, & omni *Cinerum die* luridior. Tunc implebatur, quod loco *Fructuum*, *Pomi mortalis-Peccati* devoratoribus promiserat, & comminatus erat, *Deus* per *Amos* prophetam; *Convertam Festivitates vestras in Lætum; & Omnia Cantica vestra in Planctum.* (T) Tunc *Protasius* lachrimans recordabatur, tum *meliorum Paschatum*, à se quondam solemnissimè celebratorum; tum vel maximè *Paschatis* anni *millesimi Sexcentissimi Tertij* (de quo dictum est supra) cum ante novennium scilicet, *Sabbati* *Sancti* sub *Officio*, *Cantico* *A L L E L V I A* audito, *Lætitiâ* sensûque *Sancti Spiritus* exiliit; & omnia sua

Protasius, & Daifachius.

laxari tormenta bellica mandavit; IN DESPECTVM IDOLORVM! qui nunc (proh dolor! proh, rerum humanarum inconstantiam!) felicitatis priscae folio ventoque commutato, factus ipse fuerat DESPECTVS IDOLORVM, & Idola-colentium. Sed non tamen idcirco collapsus est animo: neque, levium more, vacillans in religione, titubavit. O, Dei misericordias inexhaustas! O, memoriam, impensi sibi quondam honoris, apud Superos fidelem ac tenacem! Si diu quis bene pieque vixerit; & aeternae Majestatis gloriam pro viribus suis promoverit; postea verò mortali labefactus infirmitate, collapsus sit; dum modò (*sicut Serpens, Caput*) sic ipse FIDEM sanam constantissimè teneat, nolitque Patris ac Domini caelestis per omnia penitè oblivisci: is talis saepe, praeteritorum *Operum Bonorum* intuitu recordationeque, respicitur tandem à *Patre Misericordiarum*: sicut scriptum est, ac dictum ex ore Prophetæ Jehu, regi *Iosaphato* (quod idem planè cadit in *Protasium*, suo modo) *Impio prabes auxilium* (*Safyoio*, in expugnanda *Lsitano*rum *Onerariâ*) *Et his, qui oderunt Dominum* (*Daifusâmæ*, proneptique ejus, *Fimæ*) *amicitiâ (& Affinitate) iungeris*: *Et idcirco, Iram quidem Domini merebaris* (quâ te projiceret in Sempiternum) *Sed Bona Opera* (quàm plurima, quæ superius enarravimus, aliâque plura) *inventâ sunt in Te; eò, quòd abstuleris de terra Lucos* (*Quadraginta Delubra idololatrica, sub unum tempus & impetum; omnemque deinde Paganismum Arimensem, & Tacacuanum.*) (V.) *Respexit ergo Dominus misericordibus oculis, in illo ipso egressu in exilium, Principem hunc, Protasium: ut, licet jam antea, paucas ante septimanas, sese*

D 4

per

Protasius, & Daifachus.

per totius vitæ Sacramentalem accusationem re-
collegisset (velut dictum est) idem tamen multo
amplius, ab eo postmodo Relegationis suæ die, de-
incépsque, se respiceret; Iniquitates suas damna-
ret: Dei vindicis Justissimam dexteram agnosceret,
laudaret, glorificaret; & Virgam, qua percutieba-
tur, osculans, *Dei Providentiam* prædicaret; *Es-*
quisissimè (dictitando) factum esse, ut eo die, quem
omnium haberet *Ecclesia Christiana* lætissimum, ip-
se contristaretur extremè: qui, Dei neglectis le-
gibus, & *Ecclesie Christiane* Statutis, Christianita-
tem prius ipse contristavisset. Sed hinc, intra
hunc & salutarem animi Dolorem, non stetit
Protasius. Mirandiora fecit.

XIII. *Audite Cæli! & obstupescite, Terra!* Be-
vos, Peccatores ac Peccatrices, arrigite aures, ad
Pœnitentiam *Exulis Protasii*. Vos quoque Christiani
omnes, *Europæique* maximè *populi*, & *urbes*: discite
fervorem; discite Pœnitendi modum, discite Bo-
norum Operum resuscitationem: ac Religionis
næ perseverantiam, ad extremum usque, imitami-
ni; in exemplum vobis propositum, hunc Populorum
urbiumque *Principe Japonio*. Verè enim, verè
nec sine dolore cordis intimo, dicendum est, cum
cæteranter ac pudibundè; sed, dicendum tamen
Multis in locis, urbibus, populis (nominatim nihil
exprimam) pigri nimis, & frigidi; nimis somno-
lenti, nimis mortui, sepultique sumus, *Europæique*
& in Christo Japonibus antiquiores. Dormimus
jacemus, exspiravimus, Bonis in Operibus; in fre-
quentatione Sacramentorum Confessionis & Sy-
naxeos; in sollicito studio Lucrandarum Indulgen-
tiarum; In densitate fréquentandarum ædium le-
crarum, In castigando, per Ieiunia, vigiliis, Cibis

Protasius, & Daifachius.

cia, flagella, duritiemque strati, corpore voluptuoso. Quasi verò nos soli *Peccata* non circumferemus! Atque utinam, utinam, non gravia sæpè, non occulta & occultata plurimorum annorum! Ac nos quidem, *Suecum* antehac militem, & belli turbas, passim in *Germania* nostra caussabamur; quò minus vacare *Saluti animæ ac Divinis*, tantâ *Perfectione & frequentia*, possemus. Hoc, *Pallium* erat *Desidia* nostræ. Nunc, *In Pace sumus*, & ecce! multis in locis, oppidis, urbibus, populis, facta est *Bello, Pax longè somnolentior*. nihilo plus nunc agimus in *Bonis Operibus*; immò, Aliquantò etiam minus, quàm ante hæc pacatiora tempora. Exfufcitemus! (agè) stimulemúsque alter alterum, vir virum, fœmina fœminam, urbs urbem; per hoc præsertim *Iejunii tempus Acceptabile*, per *Dies hos Salutis*, incipiendo novo cum fervore; &, si modum nescimus, *Protasii* Principis & Exulis intueamur ad *Pœnitentias ingenium*: qui, meo iudicio, vix *Davidi* ipsi in *Pœnitentia* cessit; nedum alicuj nostrum, ex somnolentis.

XIV. Ut primùm enim venit ad *Exilii locum*, *Tamura* dictum, in *regno Cai*, ad radicem altissimi montis: licèt omnes ferè, qui familiariùs eum noverant, pro eo in metu essent, ne is sibi fortasse *Iaponiorum Stultâ generositate* vitam absecaret, inter tot & tam ingentia mala (quoniam *Protasius* fervidi erat, ac seipsum frequenter non satis regentis, *Ingenii*) tamen contrarium potius usuvénit. Totus enim, *Virum* in alium, mutatus est; hoc est, *in meliorem hominem*, *in pessima quamvis fortuna*. Causa magna mutationis, sanctissima ipsius uxor, *JUSTA*, fuit, annorum tunc ætatis triginta trium; ac tredecim; haud ampliùs, *Neophyta*: sed veterana

D 5

rana

Protasius & Daifachius,

ranâ quâvis in virtutibus exercitior. Hæc mulier; Viro suo multorum animæ bonorum causa fuit & origo: Ut manifestè videamus, verum id esse quod vulgò dicitur, *Fieri sæpenumero, ut Diabolum sibi quis coniugio societ; sæpe itidem, ut Angelum, in uxore: &, quemadmodum multis Fœmina fieri soleat Inferni Via; sic nonnullis vicissim, divini munere, Paradisi esse Ianuã effectam. Divino tamen (ut dixi) munere. A Domino namque propriè Vxor datur prudens, ait Spiritus & Scriptor Sacer. (X.) Gratia Super Gratiam, mulier Sancta & Pudorata (Y.) IVSTA igitur, Protasii vxor (ut ad eam revertatur Oratio) per omne tempus illud, quæ inter vigesimum secundum Aprilis, & quintum Junii intercessit, maritum suum induxit, suis tum cohortationum, tum exemplorum stimulis, ad Precationes assiduas: *Iusta*, ad frequentem Libellorum Spiritualium lectionem; inprimis autem eorum, quæ de Dominica Passione conscripti erant: *Iusta*, ad creberrimas Peccatorum suorum meditationes & examina: *Iusta*, ad omnem, omnis Calicis (etiam præterito Amarioris) expectationem, à manu Domini. Quid multis? IVSTÆ suæ potentissimis efficacissimisque verbis extimulatus Protasius, petiit ab ea sensim, (utpote Secretorum illius plurimorum vel maximè consciã, per annos conjugij tredecim) ut, *Quacunque ipsa hucusque Delicta deprehendisset in marito, ea referret in Commentarios.* Paruit illa, comportavit, retulit, conscripsit, ac Protasius Librum illum, conjugis sua manu fidã factum & absolutum, legebat assidue (Quis similia vel fando audivit unquam?) & ad singulorum lapsuum suorum lectionem, singulorum Pœnitentiæ & Contritionis exercebat actus: ac siquæ*

Protasius, & Daifachius.

siquam ulli vel inuississet contumeliam, vel intulisset injuriam, restitui curabat, tam in fama bonoque nomine, quàm in facultatibus, optimâ fide restituendis. Quod idem & *Patribus* jam antea diligenter & abundè præstiterat; quibus (ut dictum nuper est) in illius *Oneraria Lusitana* expugnatione, nutrimenta sua perierant. (Z.) Dolebat præterea, flebátque vehementer; Peccatis factum suis, ut nunc, veluti *Reus* potius puniretur, quàm, ut, ceu *Christi Martyr*, à *Daifusâma* persequente moriens, elueret Peccata sua Sanguine, in *Fidei* generosa *Confessione*. Nominatim autem, & ante omnia, Lusitanorum expugnatam ac deletam *Onerariam*, & filii *Michaëlis* mutatum adulterio *Conjugium*, tanquam Orbi toti scandalosissimum, unâ cum ipsius à *Christianismo* defectione, lachrimis amarissimis exsecratur. Quid (oro te) quid potuit, aut quid debuit, ultrâ facere *Persona Princeps*, pro *Peccatis suis mortiferis*, quæ nunc tepidi multi vix uno dignantur expiare *Rosario*? *Protasius* autem per tot dies, & hebdomadas, acerrimam exercuit *Pœnitudinem*. & necdum tamen satisfecit. Non ergo? (inquis) non placavit *Cœleste Numen*? Nondum, charissime, nondum per *Omnia*. *Culpam* (quod sæpius dico, proximèque è *Divo Thoma Aquinate* docui) *dimittit sæpe Deus*, in *Mortalibus* non *remissâ statim omni Pœnâ*. Rapiendus ad *Pœnam* graviolem *hîc Protasius* erat; ne raperetur *illic* quondam ad *Sempiternam*.

XV. Ecce namque! *Michaël Filius*, ac *Fime* peller, veriti, nequando *Patri Soceróque Protasio Daifusâma* *Imperator*, propter egregias viri doctes; propter veterum in se meritorum, quibus ab eo fuerat ad *Imperium occupandum*, *memoriâ*:

pro-

Protasius, & Daifachus.

propter aliorum denique preces interpositas, ex illi gratiam faceret, eumque in avitas provincias & Arimense regnum restitueret: nefandissimè in ita cum *Sasyoio*, Governatore Nangasquiano, conspiratione, apud *Daisusámam* communibus studiis & sollicitationibus allaborant, instant, urgent: ut in è Vita celeriter **INQUIETUM HOC** (ut loquebantur) **CAPIT**, per Sententiam internocinam, tolleret. O, scelesti! ó viperæ! Hoc, hoc videlicet, aut huic non multum dissimile quiddam, & Vos à filiis aliquando vestris (ó parentes indulgentes) reportabitis: quibus omnem nunc animi sui libidinem, & nullam severioris educationis disciplinã, præstatis, ab iis (inquam) ab ipsis iis, vel in hac, vel in altera vita, vel in utraque forsitan (quod bonus Deus avertat) occidemini. Hæc *gratia* est *Lupini catuli*, à fatua *capra* tam indulgenter nutriti; sicut in veteri Græcorum adagio iactabatur. Imperator porrò *Daisusáma*, consensit tandem, & acquievit eorum postulatis. Jubet necem, procul absentis, & horum omnium ignari, *Protasii*.

XVI. Junii Quinto die, qui anno illo millesimo sexcentesimo Duodecimo, incidit in diem Martii post *Rogationum Hebdomadam*, seu, *Infra Dominicam Ascensionis* per noctem totam itinere deperato, primo diluculo veniunt, Governator *Yamúræ*, & Governatoris Meacensis filius. Hi militibus plusquam centum & quinquaginta *Protasio* Principis & Exulis domum, in qua conductò hospitabatur, cingunt. Per internuntium *Protasio* Dux Governatores denuntiant, uti, Japonum Magnatum more, ventrem sibi suum illicet discindat; nec Capitis ignavo supplicio malit affici, dextrâ & gladio alieno. *Sic Iubere Daisusámã: sic imperat Protasius*.

Protasius, & Daifachus.

Protasius, strepitu primùm, ædes cingentium, experrectus; continuóque vestitus & progressus, auditá, quâ minimè cogitare debuit, horâ, suæ mortis, & interitûs tam festini, denuntiatione: non modò territus in nullo est, sed, Oris & vultûs serenitate magnâ (*ceu pectus bene preparatum*) dixit; *Sibi*, (*tanquam homini, ad ultimum usque Spiritum in Christo persistere certissimo, & obfirmato*) *fas nequam esse, secare suapte manu ventrem, quantumvis alioquin animus, ad tale vulnus imperterritus, sibi non deforet.* Alio se tamen modo, eoque præstantiore, *satisfacturum Imperatoria condemnationis Sententiæ.* Eo cum responso, præstolari tantisper jussis Sententiæ exsecutoribus, ipse familiam suam omnem convocat: quid *Daisúsama* jusserit, impavidus aperit: famulos hortatur omnes, ac rogat; Inexsecutores ne tumultuentur: eosque, ne id facere ullo modo possint (*invitos licèt, sed tamen obsequentes*) arma sua tradere omnia gubernatoribus Duobus compellit: unicâ solâ ex omnibus retentâ sicâ. Petit deinde moram temporis aliquam, in præparationem ad obitum Christianum: eaque non difficulter impetratâ; prælegi sibi jubet, ex Evangelio, *Dominica Passionis universam Historiam*, cunctanter, attentè, devotè. *Contritionis* deinde, quàm potest, intensissimos elicit, ac tenerrimos, *Actus*: & quia Sacerdotis, cuj peccata fateretur, copia nulla vel facultas erat; cùm ei *Daisúsama* Patrum Omnium alloquium omne, in perpetuum, abstulisset edicto suo: quò tamen *Confessionem* quoquo pacto suppleret (*attendite, quæso, dilectissimi, sicut facitis; & obstupescite!*) coram *Imagine* quadam *Pia*, *Protasius* in genua dejectus, palam, & coram famulis triginta quinque, coram

JUSTA,

Protasius, & Daifachus.

JUSTA, charissimâ Conjuge, corâmq; Conjugis gynæceo, verbis claris, & altâ voce, confitens incipit *Singillatim, particulatimque*, cum specie numero, *Graviora quaque* (quæ quidem tunc occurrissent ei) *totius vitæ Peccata Mortifera*. Deinde sese convertens ad famulos, veniam ab omnibus ac singulis, demississimè petit, omnium in eos offerarum: omnibusque collachrymantibus, & neminem penitus, nec viro, nec sæminâ, præ fletu singulorum promere sermonem, aut responsum mutuû, valente: circumfert ipse manu suâ ad Singulos *Poculum Benedictionis supremum*: à Justa Conjuge incipiens, ad servulorum omnium novissimum: Ethnicis, qui inter hæc & ipsi intrârant spectabantque lachrymas non tenentibus. Ipse autem imperterritus, ac genis oculisque semper siccis, in stercore (quâ cœnationem illam capacem insterni jussisset) Summitate seu capite, *Crucifixi* piæ iconem stans mandat: & utrimque Cereos duos accensos, ad latera. Post hæc, accedens animosè, thoracem ipsi sibi detrahit: collum nudat, & ad ictum aptatur. Quoniam autem apud Japonas honorificentius est Magnatibus, ab eo decollari, quem ipsimet sibi decollandi seligunt, quàm à ministro Justitiæ publico: designat *Protasius* è famulis unum quempiam cui sicam illam relictam asservârât: ei que, multum invito, deprecanti multum ac detrectanti, præcipit; *ut Imperatoris & Gubernatorum mandata sequatur*. Flectit, in hæc, denuò genua; medietatèque temporis aliquantillo spatio. tum, signatandem (sicut inter eum, ac percussorem, convenerat) manu suâ dato, Capiteque inclinato, obtrectatur à famulo, ictu non plus uno. Quid Dominus

Protasius, & Daifachius.

stiterat, eumque sermonibus piis inflammârat. Caput *Protasi* conjugis, humo sustollit; id, cruore licet copioso stillans, tenerè primùm deosculatur. deinde, cum illud cadaveri suo restituisset, & collo redaptâisset; in thalamum digressa connubialem, se de reliquo lachrymis, amorisque casti laxatis habentis, impendit. Ab eo verò temporis articulo, capillis sibi resectis ac derasis, mundo valedixit: Christoque soli vivere, jam tota cœpit, & indivisa.

XVII. Hic Exitus fuit, sanè Tragicus, *Arimani* quondam *Regis*, & *Tacacuani* Principis, *Protasi*: cujus *Egrégias* primùm *Virtutes*: Enormia deinde *Peccata quadam*: postea, *Pœnitentiam admirabilem*: ad extremum, *Peccati mortalis Pestiferos Fructus*, *Apostasiam Filii*, *Christianitatis everisionem* non exiguam, & *Capitalis Supplicii Pœnam Temporalem*, spectavimus. Quam *Pœnam Temporalem*, incurrere (dilectissimi) quivis potest eorum, qui *Delicta Gravia*, quæ nunc hominibus Occulta sunt, ne *Pœnitentiã* quidem maturrimã delere volunt: ut, *Injustè parta*, *nefarięque Retenta*; *Incestus*, *Adulteria*, *Diabolo juratam Servitutem*, & *his similia dissimiliãque*. *Nihil enim* (mihi credite) *nihil Opertum*, quod non aliquando reveletur. (AA) Et quibusdam Hominibus (aliter nunquam ad Cor & Pœnitentiam respecturis) *necessarium est, ut Nefas* ejusmodi tandem *reveletur*: ut vel sic demum, Viã Supplicij publici supremique, perducantur ad Peccatorum suorum Salutarem expiationem: qui aliter utiq; *salvi nunquam essent futuri*. Tempestivè igitur deleant lachrymis; ne delere Peccata Sanguine suo cogantur. Ad *Protasium* quidem quod attinet: Credo ego pro certo (quantum assequi Conjectura nos finit humana) *Filium esse*

Protasius, & Daifachius.

esse *Beatiudinis aeterna* tum ob insignia quondam illius in Ecclesiam Christianam merita; tum vero maximè, propter ejus inauditam Pœnitentiæ magnitudinem, & incredibilem de Arimensi regno (ne rursus à Christo sub Michaële, filio apostatato, fieret) metum, dolorem, & sollicitudinem. Licet ei Deus aliquando per noctem, ac secundum quietem, non secus, ac Salomoni quondam, (B. apprensus, anno Salutis millesimo quingentesimo nonagesimo, hoc est, viginti duobus ante mortem ejus annis, dixerit (C. C.); *Quare Crucem in facibus tuis, manu non humanâ factam* (quæ paulò post re ipsa inventa est, in arbore quadam prodigiosa) *Si Bène vixeris, illius ope Te ac Tua tuebor; Si Contra feceris, Te, ac Tua, perdam!* (quæ, opere profecta completa, manifestè, monstrârunt, vaticinium quoque divino teste; *Peccata mortifera à Deo, etiam hac in Vita, Mortis temporalis ac violenta castigatione solere*); verba tamen ea de *Præsenti* tantum Perditione Interitûq; non etiam de *Futuro* ac Sempiterno, jure merito interpretamur. cum præsertim, sub primam faciem illius ipsius noctis, qua *Protasius*, insigni militum ac ductorû comitatu, sequestratus est, auditæ sint tum a J V S T A, *Protasii* sanctissima Conjugè, tum à famulo decollatore, pluribusque Christianis aliis (D. D.), voces *Alumnorum* ac *Sacerdotum*, *Vigilias* concinentium funebres exsequiarum solemnia Carmina personantiû; quibus *In Pace Requiem* Defunctis apprecamur; etiam tamen, eo toto in *regno Cai*, provinciâque, in qua exulârat & occubuerat, nec unicus quidem *Sacerdos* esset, aut *Alumnus*. Angelos igitur, hos fuisse crediderim; *Sacerdotum & Alumnorum* similitudine circumpositos. Angelorum censuerim vocari illi

Protasius, & Daifachus.

illas, in *Paradisum Animam* Protasii Pœnitentem, ducturientium: ac Presbyterorum, & Seminarii Juvenum, cantus exprimentium; eò, quòd & ipse quondam (quod nuper memoravi) Sacerdotes, Fratres, & Seminarii alumnos, *Centum quadraginta sex*, receperit. Cujus proinde Spiritus conquiescat in tabernaculis Justorum!

XVIII. Nos tamen nihilofecius Omnipotentem, & Omnia disponentem, Deum, in hac universa *Protasii* Tragœdia, revêreamur (dilectissimi) paveamúsque, & agnoscamus, humillimè, tanquam eum, de quo per Davidem jam olim verbis, expressissimis æquè grandissimisque, sit dictum; TERRIBILI, & EI, QVI AUFERT SPIRITUM PRINCIPUM (propter *Peccata* eorum; sicut & *Saul mortuus est, propter iniquitates suas*) TERRIBILI, APUD OMNES REGES TERRÆ. (EE.) Cuj nos proinde, suis in *Judiciis* semper æquissimo consummatissimoque, & sine *Personarum* acceptione iudicant, seriùs ocyùsve, secundùm uniuscujusque Opus: Serviamus corde Perfecto semper; corámque eo in *Timore*, incolatús nostri tempore, *conversetur* (FF.): ne, qui Regi, Principi, Ecclesiæ Summo Benefactori, non pepercit *Peccanti*; neque nobis forsitan, Paria multa facientibus, & admodum tamen Impariter pœnitentibus, conniveat; aut impunitas Iniquitates nostras dissimulet.

TESTIMONIA.

(A.) *Anno Christi 1609.* (B.) *Nicol. Triganti-
us, capite 8. Annuarum Japonia.* (C.) *In Morali-
bus,*

Protasius, & Daifachius.

bus, apud Thomam Hybernicum. [D.] *Cauros* in *Annalibus anni 1603. paginâ 21. Editionis Moguntina, in 8.* [E.] *Deuteronom. 16. vers. 19.* [F.] *Aliter, Conzuchidonus & Cazuchedonus, & Conquidonus: immò & Cosuquedonus, apud diversos auctores nominatus, reperitur.* [G.] *Isaia cap. 1. vers. 23.* [H.] *Genesis cap. 27. vers. 38.* [I.] *Nicol. Trigaut. in Appendice Annuarum 1612.* [K.] *Idem, libro 1. Triumph. Iaponic. capite 10.* [L.] *Vide eundem lib. 1. Triumph. cap. 5. & in Annis 1612. Item, in Appendice Annuarum.* [M.] *Matthai cap. 3. versu 7.* [N.] *Isaia cap. 9. v. 21.* [O.] *Nicol. Trigaut. lib. 1. Iapon. Triumph. cap. 5.* [P.] *Idem, in Appendice Annuarum pagin. 176. edit. Augusti.* [Q.] *Paginâ 290. editionis Moguntina.* [R.] *Ieremia cap. 2. vers. 19.* [S.] *Trigaut. in Appendice Annuarum 1612. pag. 284.* [T.] *Amos cap. 8. vers. 10.* [V.] *2. Paralipom. cap. 19. vers. 2.* [X.] *Proverb. cap. 19. vers. 14.* [Y.] *Ecclesiastici cap. 26. vers. 19.* [Z.] *Trigaut. in Annis 1609. cap. 1.* [AA.] *Luca cap. 12. vers. 2.* [BB.] *3. Reg. cap. 9. à vers. 3. & 10. Et cap. 11. à vers. 9. & sequ.* [CC.] *Nicolaus Trigaut. Triumph. Iaponic. lib. 1. cap. 10. in fin.* [DD.] *Idem ibidem, ante fin.* [EE.] *Psalmo 75. vers. ult.* [FF.] *1. Petri cap. 1. vers. 17.*

Pestifer

Protasius, & Daifachius.